

Van de auteur van *Wat ons niet zal doden* - Millennium 4

DAVID LAGERCRANTZ

DE VAL VAN TURING

*'Fascinerende roman over Alan Turing.
Zet de zenuwen op scherp.'* – *Sunday Telegraph*

Over het boek

Op het nachtkastje ligt een half opgegeten appel gedrenkt in cyanide. Alles wijst op zelfmoord. De dode man is niemand minder dan Alan Turing, een briljant wiskundige. De jonge rechercheur Leonard Corell leidt het politieonderzoek. Hij komt onder grote druk van zijn superieuren te staan omdat het een uiterst gevoelige en complexe zaak blijkt te zijn. Niet alleen vanwege Turings geaardheid, homoseksualiteit was strafbaar, maar vooral vanwege zijn geheime werk tijdens de Tweede Wereldoorlog. Turing blijkt een grote rol gespeeld te hebben bij het kraken van de Enigmacode van de nazi's waardoor vele levens gespaard bleven. Was zijn rol na de oorlog nog niet uitgespeeld?

David Lagercrantz neemt de lezer mee terug naar de jaren vijftig in Engeland. Hij onthult de krachtige, donkere kant van de naoorlogse idylle dat alles beter zou worden. Met vaardige en invoelende pen zet hij twee mannen neer wiens kansen, talenten en geest getest worden: de fictieve Leonard Corell en de vader van de moderne informatica: de excentrieke, onconventionele en vrijdenkende Alan Turing.

Over de auteur

David Lagercrantz studeerde filosofie en religie aan de universiteit en ging naar de School voor Journalistiek in Göteborg. Hij werkte als misdaadjournalist en schreef daarna verschillende non-fictieboeken, romans en literaire thrillers. Hij is het meest bekend van de biografie over Zlatan Ibrahimović en het vierde deel in de Millennium-serie, *Wat ons niet zal doden*, waarvan wereldwijd al meer dan 2,5 miljoen exemplaren zijn verkocht.

De pers over dit boek

'De val van Turing is een gelaagde en boeiende mix van een spannend verhaal, een geschiedenis van ideeën, populaire wetenschap en een psychologische roman. Zowel een aangrijpend portret van een opmerkelijke tijd als een pleidooi voor het mensenrecht om anders te mogen zijn.' – *Svenka Dagbladet*

'Lagercrantz verweeft de feiten van Turings leven nauwgezet met de fictieve zoektocht van Corell naar de waarheid en creëert een onrustbarend verhaal van staatsgeheimen en hypocrisie.' – *Sunday Times*

Van dezelfde auteur bij Signatuur verschenen

Wat ons niet zal doden. Millennium 4

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

David Lagercrantz

De val van Turing

Uit het Zweeds vertaald door Geri de Boer

e-bookeditie, februari 2016

SIGNATUUR

2016

© David Lagercrantz, 2009
Published by agreement with Hedlund Agency
Oorspronkelijke titel: *Syndafall i Wilmslow*
Vertaald uit het Zweeds door Geri de Boer
© 2016 Uitgeverij Signatuur, Amsterdam en Geri de Boer.
Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: Wil Immink Design / iStock en Mark Owen / Trevillion
Images
Foto auteur: Magnus Liam Karlsson
Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN gebonden editie 978 90 5672 544 0
ISBN e-book 978 90 449 7391 4
NUR 302

Eerste druk, februari 2016
Tweede druk, e-book, februari 2016

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor Anne, Signe, Nelly en Hjalmar

Opinion is not worth a rush;
In this altar-piece the knight,
Who grips his long spear so to push
That dragon through the fading light,
– W.B. YEATS, *Michael Robartes and the Dancer*

1

Wanneer nam hij het besluit?

Dat wist hij zelf niet eens. Maar toen de twijfel afnam en nog enkel als een verre lokroep te horen was, ging de knagende beklemming in zijn lijf over in een beukende onrust, die hij eigenlijk had gemist.

Het leven verhevigde zich. Zelfs de blauwe emmers in de hobbywerkplaats kregen een nieuwe, schitterende glans en achter elke waarneming ging een hele wereld schuil, een hele keten van gebeurtenissen en gedachten, en alleen al het idee om die te willen weergeven zou vruchteloos zijn, of zelfs oneerlijk.

Zijn hoofd zat vol innerlijke en uitwendige beelden, en hoewel zijn ademhaling nu al pijnlijk snel ging, zinderde zijn lichaam van een intense beleving die grensde aan genot, alsof het besluit om te sterven hem het leven terug had gegeven. Vóór hem, op een grauwe tafel vol vlekken en deukjes die gedeeltelijk brandplekken waren, maar ook iets anders, iets kleverigs, stonden een kookplaat en een paar flessen met zwarte vloeistof; er lag ook een verguld theelepeltje, dat nog een bepaalde rol zou spelen in deze geschiedenis. Buiten was de regen te horen. Die bleef maar vallen. Nog nooit had de hemel zich in Engeland tijdens een pinksterweekend zo geopend, en misschien was dat wel van invloed op zijn besluit.

Misschien werd hij sowieso beïnvloed door kleinere dingen, zoals zijn hooikoorts en het feit dat de burens, Mr en Mrs Webb, onlangs naar Styal waren verhuisd, het gevoel achterlatend dat het leven bezig was hem te verlaten of zelfs dat het ergens doorging waar hij niet was uitgenodigd. Het was niets voor hem om

zich over zoiets op te winden. Aan de andere kant was het hem ook niet vreemd. Weliswaar liet hij zich niet zo door alledaagse dingen raken als andere mensen – hij bezat een geweldig vermogen om zich niets aan te trekken van het gesmiespel om zich heen – maar hij kon ook zonder enige aanleiding door sombere buien worden overvallen. Kleine dingen konden bij hem grote gevolgen hebben. Onbeduidende voorvallen konden tot drastische besluiten of wonderlijke ideeën leiden.

Nu wilde hij de wereld verlaten op een manier die hij ontleend had aan een kinderfilm over grappige dwergen, wat natuurlijk ironisch was. Aan ironieën en paradoxen kende zijn leven geen gebrek. Hij had een oorlog verkort en dieper over de fundamente van de intelligentie nagedacht dan de meeste andere mensen, maar was ontoerekeningsvatbaar verklaard en gedwongen een weerzinwekkend medicijn in te nemen. Lang geleden was hij doodsbang geworden van een waarzegster in Blackpool en een hele dag niet meer aanspreekbaar geweest.

En wat deed hij nu?

Hij sloot twee elektriciteitssnoeren van het plafond aan op een transformator op de tafel en zette een pot met zwarte smurrie op het kookplaatje. Vervolgens trok hij een grijs-blauwe pyjama aan en pakte hij een rode appel van een blauwe fruitschaal vlak bij de boekenkast. Hij sloot de dag vaak af met een appel. Appels waren zijn lievelingsfruit, en niet alleen vanwege de smaak. Appels waren ook... doet er niet toe. Hij brak de appel in tweeën, liep terug naar de hobbywerkplaats, en toen wist hij het. Hij begreep het met heel zijn wezen. Met niets ziende ogen keek hij naar de tuin. Is het niet wonderlijk, dacht hij, zonder precies te weten wat hij bedoelde. Toen moest hij aan Ethel denken.

Ethel was zijn moeder. Ethel zal ooit een boek over hem schrijven zonder dat ze ook maar een zier snapt van waar hij zich in zijn leven mee heeft beziggehouden, maar tot haar verdediging kan worden aangevoerd dat dat ook niet eenvoudig was. Zijn leven kende te veel cijfers en geheimen. Hij was anders. Bovendien was hij jong, in elk geval in de ogen van een moeder, en hoewel hij nooit als knap was beschouwd en zijn goede lopersconditie

sinds een vonnis van de rechtbank in Knutsford was afgetakeld, zag hij er niet slecht uit. Al van kleins af aan, toen hij het verschil niet kende tussen rechts en links en dacht dat Kerstmis min of meer willekeurig viel, soms vaak en soms maar zelden, net als andere leuke dagen, had hij ideeën gehad die totaal niet bij die tijd pasten. Hij werd wiskundige en ging zich bezighouden met iets zo prozaïsch als ingenieurskunst; hij werd een onconventionele denker, die het idee opvatte dat onze intelligentie mechanisch is of zelfs berekenbaar in de vorm van een lange, duizelingwekkende getallenreeks.

Maar boven alles, en dat begrijpen moeders heel slecht, kon hij het die dag in juni niet meer opbrengen om te blijven leven, dus hij ging door met zijn voorbereidingen, die naderhand merkwaaardig gecompliceerd zouden worden gevonden. Het probleem was alleen dat zijn concentratie werd verstoord. Hij hoorde iets, voetstappen, beneden, bij de voordeur, dacht hij, geknisper van grind; en er kwam een absurde gedachte in hem op: er komt iemand met goed nieuws, misschien wel van ver, uit India of uit een andere tijd. Hij schoot in de lach of snoof – moeilijk uit te maken welke van de twee – en zette zich in beweging, en hoewel hij niets meer hoorde, niets anders dan het gedrup van het dak, haakte die gedachte zich in hem vast: er is daar iemand, een vriend, waard om naar te luisteren, en toen hij langs zijn bureau liep, dacht hij: wel, niet – als een kind dat blaadjes uit een bloem trekt. Hij hoorde elk detail in de gang met zo'n zinderende exactheid dat het hem op een betere dag gefascineerd zou hebben. Als een slaapwandelaar liep hij de slaapkamer in; hij zag *The Observer* en het horloge met het zwarte leren bandje op het nachtkastje liggen en hij legde de halve appel ernaast. Hij dacht aan de maan die scheen achter het schoolgebouw in Sherborne en hij ging op zijn rug op het bed liggen. Hij zag er beheerst uit.

2

Het regende ook de volgende dag. Over Adlington Road kwam de jonge rechercheur Leonard Corell aangelopen. Ter hoogte van Brown's Lane zette hij zijn trilbyhoed af, want ondanks de regen had hij het warm; en hij dacht aan zijn bed, niet aan dat ellendige bed in zijn flatje, maar aan dat bij zijn tante in Knutsford dat op hem wachtte, en terwijl hij daaraan dacht, zakte zijn hoofd naar zijn schouder, alsof hij al in slaap viel.

Hij had een hekel aan zijn beroep. Hij had een hekel aan het salaris, het gewandel, het papierwerk en aan dat vervloekte Wilmslow, waar nooit iets gebeurde. Het was al zover gekomen dat hij zelfs nu uitsluitend leegte voelde. Toch had de huishoudster die had gebeld het over wit schuim rond de mond van de dode gehad en over de lucht van gif in het huis, en vroeger zou zo'n gesprek Corell zeker enig leven hebben ingeblazen. Nu stiefelde hij gewoon langs de plassen en de struiken in de tuinen. Daarachter lagen het weiland en de spoorweg. Het was dinsdag 8 juni 1954 en hij keek naar de naambordjes op de huizen.

Toen hij het pand Hollymeade vond, ging hij linksaf; daar stond een grote wilg die eruitzag als een grote, oude bezem, en zonder dat het nodig was, stopte hij en strikte hij zijn schoenveters. Een tegelpad liep tot halverwege de tuin en hield daar abrupt op, en hij dacht: wat is er eigenlijk gebeurd? Maar hij begreep natuurlijk wel dat, wat dat ook was, het niets te maken had met het tegelpad. Bij de linkervoordeur stond een oudere vrouw.

'Bent u de huishoudster?' vroeg hij, en ze knikte. Het was een klein, kleurloos vrouwtje met verdrietige ogen, en eerder in zijn leven zou Corell ongetwijfeld warm hebben geglimlacht en

een hand om haar schouder hebben geslagen. Nu keek hij haar slechts grimmig aan en volgde hij haar naar binnen, een steile trap op. Dat was geen leuke wandeling, er zat geen spanning in, geen politieke nieuwsgierigheid, zelfs nauwelijks ongenoegen, alleen een ‘Waarom ga ik door met dit werk?’

Al in de hal viel hem de aanwezigheid van iets op, een compactheid in de lucht, en toen hij de kamer binnenging, deed hij zijn ogen dicht en, hoe merkwaardig het in de gegeven omstandigheden ook moge lijken, hij dacht waarachtig een paar ongepaste dingen van seksuele aard; er is geen reden om daar nu op in te gaan, behalve dan dat het hemzelf ook absurd voorkwam. Toen hij zijn ogen weer opende, hingen zijn associaties nog als een surrealistisch vlies over de kamer, maar ze gingen over in iets anders toen hij het bed ontdekte, het smalle vrijgezellenbed, met daarop een op zijn rug liggende dode man.

De man had donker haar en was waarschijnlijk ruim dertig. Vanuit zijn mondhoek was wit schuim over zijn wang gelopen, dat tot wit poeder was opgedroogd. Zijn ogen, die diep onder een vooruitstekend, gewelfd voorhoofd lagen, waren half open. Hoewel zijn gezicht niet bepaald vrede uitstraalde, lag er een berusting in waarop Corell gelijkmoedig had horen te reageren. Hij was niet onbekend met de dood en dit was geen akelige dood, maar hij werd misselijk en beseftte nog niet dat dat door de lucht kwam, de stank van bittere amandelen die in de kamer hing. Hij keek door het raam naar de tuin en probeerde terug te gaan naar die ongepaste gedachten, maar dat lukte niet; wel viel hem een halve appel op het nachtkastje op. Corell bedacht – en dat verbaasde hem – dat hij niet van fruit hield.

Hij had nooit iets tegen appels gehad. Wie houdt er nu niet van appels? Uit zijn borstzak haalde hij een notitieboekje. ‘De man ligt in een vrijwel normale lichaamshouding’, schreef hij, en hij vroeg zich af of die formulering goed was; waarschijnlijk niet, maar aan de andere kant ook niet overdreven slecht. Zijn gezicht buiten beschouwing gelaten had de man net zo goed kunnen slapen. Nadat hij snel nog een paar regels had opgeschreven – waar hij ook niet tevreden over was – onderzocht hij het lichaam. De

dode was mager, vrij goed getraind, maar met een ongewoon zachte, bijna vrouwelijke borst, en hoewel Corell redelijk nauwkeurig te werk ging, vond hij geen tekenen van geweld, geen krabsporen of blauwe plekken, enkel wat zwarte verf op de vingertoppen, en verder het schuim in de mondhoek. Hij rook eraan en begreep toen waarom hij zo misselijk was. De stank van bittere amandelen drong tot zijn bewustzijn door, en hij ging terug naar de hal.

Helemaal achter in de gang zag hij iets vreemds. In een hoek met een raampje dat uitkeek op de tuin hingen twee snoeren aan het plafond en op een tafel pruttelde een ketel. Hij liep er langzaam naartoe. Was het misschien gevaarlijk? Onzin! Het was een soort experimenteerruimte. Er waren daar een transformator, klemmen voor de snoeren en verder flessen, jampotjes en kannetjes. Vast niets om bang voor te zijn, maar de stank was doordringend, en hij boog zich met tegenzin over de pan. Op de bodem daarvan borrelde een weerzinwekkend brouwsel, en plotseling, vanuit het niets, moest hij denken aan een voorbijrazende nachttrein, lang geleden in zijn jeugd, en hij zette zich zwaar hijgend schrap tegen de tafel. Toen rende hij weg en zette hij in de aangrenzende kamer een raam open. Het regende nog steeds. Het was idioot, zoals het regende. Maar voor één keer mopperde Corell daar niet over. Hij was blij dat de stank en de sombere herinneringen met de wind en het water verdwenen en iets rustiger keek hij rond in het huis.

Er hing een artistieke sfeer. De meubels waren chic, maar willekeurig en zonder zorg neergezet; er woonde duidelijk geen gezin, en er woonden zeker geen kinderen. Corell pakte een schrijfblok dat op de vensterbank lag. Er stonden wiskundige berekeningen op, die hij vroeger misschien ooit enigszins begrepen zou hebben. Nu snapte hij er niets van, waarschijnlijk mede doordat het handschrift moeilijk leesbaar was en het papier vol inktvlekken zat. Hij raakte geïrriteerd of werd jaloers en doorzocht chagrijnig de vitrinekast die rechts van het raam stond; hij vond wijnglazen, zilveren bestek, een porseleinen vogeltje en een fles met zwarte vloeistof erin. Die deed hem denken aan de potjes in de experi-

menteerruimte, maar het verschil was dat op deze fles een briefje was geplakt met daarop het woord KALIUMCYANIDE.

‘Dat had ik kunnen weten,’ bromde hij. Hij haastte zich terug naar de slaapkamer en rook aan de appel. Die rook net zoals de fles en de ketel.

‘Mevrouw,’ riep hij. ‘Mevrouw!’

Hij kreeg geen antwoord. Hij riep nog een keer. Toen hoorde hij stappen en kwam er een paar stevige kuiten over de drempel. Hij keek vorsend naar het grijze gezicht met de dunne, haast onzichtbare lippen.

‘Hoe zei u dat meneer heette?’

‘Doctor Alan Turing.’

In zijn notitieboekje schreef Corell dat de appel naar bittere amandelen rook en noteerde hij de naam, die hem bekend voorkwam en, zoals zoveel andere dingen in dit huis, sombere herinneringen in hem oproep.

‘Heeft hij nog iets achtergelaten?’

‘Hoe bedoelt u?’

‘Een brief of iets anders ter verklaring.’

‘Bedoelt u dat hij ...’

‘Ik bedoel niets. Ik stelde alleen maar een vraag,’ zei hij veel te streng, en toen de arme vrouw geschrokken haar hoofd schudde, probeerde hij iets vriendelijker te doen.

‘Kende u de dode goed?’

‘Ja ... of nee. Hij was altijd heel aardig tegen me.’

‘Was hij ziek?’

‘Nu in het voorjaar had hij last van hooikoorts.’

‘Wist u dat hij met gif werkte?’

‘Nee, nee, God behoede me. Maar hij was wetenschapper. Hebben die niet altijd ...’

‘Dat hangt ervan af,’ viel hij haar in de rede.

‘Mijn baas was in heel veel dingen geïnteresseerd.’

‘Alan Turing,’ ging hij door alsof hij hardop dacht. ‘Stond hij bekend om iets bepaalds?’

‘Hij werkte aan de universiteit.’

‘Wat deed hij daar?’

‘Hij heeft wiskunde gestudeerd.’

‘Wat voor wiskunde?’

‘Dat moet u mij niet vragen.’

‘Nee,’ mompelde hij, en hij liep de gang in.

Alan Turing. Er was iets met die naam. Hij wist niet wat, hooguit dat hij die niet met iets positiefs associeerde. Waarschijnlijk had de man iets doms gedaan. Als Corell zijn naam in zijn werk al eerder was tegengekomen, was die kans vrij groot. Steeds nerveuzer liep hij door het huis. Een beetje verstrooid maar ook kwaad verzamelde hij bewijsmateriaal, en als ‘bewijs’ te veel gezegd was, dan toch in elk geval materiaal: de fles met gif uit de vitrinekast, potjes uit de experimenteerruimte, een paar aantekeningenboekjes met berekeningen en drie schriften waar met de hand DROMEN op was geschreven.

Op de begane grond tokkelde hij even op een ongestemde viool en las hij de eerste zinnen van *Anna Karenina*, een van de weinige boeken in het huis die hij kende, afgezien van een paar boeken van Forster, Orville, Butler en Trollope, en zoals zo vaak dwaalden zijn gedachten naar gebieden waar ze niet thuishoorden.

Er werd aangebeld. Het was Alec Block, zijn collega. Hij kende Alec opmerkelijk slecht, als je bedacht hoe nauw ze samenwerkten, en als hij hem had moeten beschrijven, zou hij niet veel verder zijn gekomen dan dat hij schuchter en bangelijk was en door de meeste mensen op het bureau slecht werd behandeld, maar vooral dat hij sproeten had en rood haar, ontzettend rood haar.

‘De man heeft blijkbaar gif gebrouwen in die pan daar, er een appel in gedoopt en daar een paar happen van genomen,’ vertelde Corell.

‘Zelfmoord?’

‘Blijkbaar. Ik ben misselijk van de afschuwelijke stank hier. Wil jij eens kijken of je een afscheidsbrief kunt vinden?’

Toen zijn collega wegliep, moest Corell weer aan die voorbijrazende nachttrein denken, en daar voelde hij zich niet beter door.

Beneden kwam hij de huishoudster tegen, en hij zei: ‘Ik moet binnenkort nog wat uitvoeriger met u praten, maar intussen wil ik graag dat u buiten wacht. We moeten het huis afzetten.’ In een

aanval van vriendelijkheid greep hij in de vestibule een paraplu. Toen ze protesteerde en zei dat die van doctor Turing was, gniffelde hij verholen en zei dat dat wel heel veel eerbied was. Een paraplu kon ze toch wel lenen? Ze accepteerde hem en liep de tuin in, en hij dwaalde nog een keer door het huis. Boven bij de dode vond hij een exemplaar van *The Observer* van 7 juni, waaruit hij afleidde dat de man een dag eerder nog in leven was geweest; daarvan en van nog een paar andere dingen maakte hij een aantekening. Toen hij door een schrift met wiskundige berekeningen bladerde, kreeg hij de eigenaardige neiging om een paar getallen toe te voegen om de sommen aan te vullen of af te maken, en zoals zo vaak gedroeg hij zich niet als een erg nauwgezette politiemann. Dat ging Block natuurlijk beter af.

Die kwam naar hem toe met een gezicht alsof hij iets heel interessants had gevonden. Dat had hij niet, in elk geval geen afscheidsbrief, maar hij had wel iets wat in een andere richting leek te wijzen: een paar kaartjes voor een theatervoorstelling later die week en een uitnodiging voor de vergadering van de Royal Society, de Academie voor Wetenschappen, op 24 juni, waarvoor de man de acceptatie nog niet had verzonden, en hoewel Block ook wel begreep dat dat niet veel voorstelde, hoopte hij blijkbaar toch dat hij een nieuw spoor had gevonden. Met moorden werden ze in Wilmslow nu niet direct verwend, maar Corell wees die gedachte meteen van de hand.

‘Dat heeft niets te betekenen.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat we allemaal complexe arme drommels zijn,’ zei Corell.

‘Hoe bedoel je?’

‘Zelfs iemand die dood wil, kan toekomstplannen maken. We worden allemaal heen en weer geslingerd. Hij kan wel op het laatste moment op het idee zijn gekomen.’

‘Het lijkt een heel geleerde man te zijn geweest.’

‘Dat is best mogelijk.’

‘Ik heb nog nooit zoveel boeken bij elkaar gezien.’

‘Ik wel. Maar er is nog iets met hem,’ vervolgde Corell.

‘Wat dan?’

‘Daar kom ik maar niet achter. Ik weet alleen dat er iets niet klopt. Heb jij die kookplaat boven uitgezet?’

Alec Block knikte. Zo te zien wilde hij er nog iets bij zeggen, maar wist hij niet of hij het wel durfde.

‘Is er niet een beetje veel gif in huis?’ vroeg hij toen.

‘Ja,’ zei Corell.

Er was genoeg om een heel leger om te brengen. Ze praatten daar een tijdje over, maar dat leverde niets op.

‘Het lijkt wel of hij een beetje de alchemist uithing, of toch op z’n minst de goudsmid,’ zei Block.

‘Hoezo?’

Block vertelde dat hij een verguld lepeltje had gevonden in de werkplaats.

‘Dat is een mooi stukje werk, maar je kunt toch zien dat hij het zelf heeft gedaan. Kijk zelf maar eens, boven.’

‘O ja?’ zei Corell met min of meer gespeeld enthousiasme, maar hij luisterde eigenlijk al niet meer.

Hij was alweer in gedachten verzonken.

3

Al sinds de oorlog had Corell het idee dat je krankzinnigheid van afstand kon waarnemen, als een verdikking van de lucht of zelfs als een geur, zij het misschien niet precies de stank van bittere amandelen, maar toen hij naar buiten ging, de regen weer in, was hij ervan overtuigd dat wat hij binnen had gevoeld ingekapselde waanzin was. Het idee dat hij bezoedeld was door iets ongezonds liet hem niet los, zelfs niet toen de ziekenbroeders om twintig minuten voor zeven het lichaam het huis uit droegen. Daarna kwam er een vrij warme wind uit het oosten en nam de regen af, zonder overigens helemaal op te houden. Hij keek naar de huisvrouw die met haar geleende paraplu in het schijnsel van de lantaarnpaal zat en wonderlijk klein leek, als een heel oud kind, en nu begon hij haar voorzichtig te ondervragen.

Ze heette Eliza Clayton en woonde aan Mount Pleasant Lacey Green, niet ver daarvandaan. Ze werkte vier dagen per week bij doctor Turing en er waren nooit problemen geweest, zei ze; het was wel altijd lastig om te weten wat ze moest doen met al die papieren en boeken. Vanmiddag was ze met haar eigen sleutel binnengekomen. Toen brandde er licht in de slaapkamer. De melkflessen en de krant waren niet binnengehaald en in de keuken lagen de resten van een portie lamskoteletten. De schoenen van doctor Turing stonden voor de deur van het toilet, wat ze vreemd vond, en in de slaapkamer lag hij 'zoals u hebt gezien, inspecteur' met de deken tot aan zijn borst opgetrokken. Ze raakte zijn handen aan. Die waren koud, en ze had vast wel een gil gegeven. 'Het was zo'n schok, zo'n vreselijke schok.' Omdat doctor Turing geen telefoon had, was ze naar de buurvrouw, Mrs

Gibson, gegaan om op te bellen, ‘en toen kwam u en meer weet ik niet.’

‘Daar ben ik nog niet zo zeker van.’

‘O nee?’

‘Wat interessant is, is de tijd hiervóór,’ zei hij. Ze knikte en vertelde dat Alan Turing het weekend ervoor bezoek had gehad van zijn vriend, doctor Gandy, dat ze het ‘heel gezellig’ hadden gehad en ‘leuke dingen’ hadden gedaan, en dat hij dinsdag zijn burens, Mr en Mrs Webb, te eten had uitgenodigd, omdat die woensdag of donderdag zouden verhuizen, en ook dat was ‘zeer geslaagd’.

‘Mijn baas was in een goed humeur. Hij was vrolijk. Hij maakte grapjes met me.’

Hij onderbrak haar niet en vroeg zelfs niet eens wat voor grapjes dat waren. Hij liet haar maar praten en maakte af en toe een aantekening. Het leek eerder een verdediging dan een getuigenis, en hij begreep heel goed waarom. Zelfmoord was een misdrijf en waarschijnlijk voelde ze zich in zekere zin verantwoordelijk. Ze was zijn huishoudster. Andere vrouwen leken er niet in huis te zijn geweest. Wel noemde ze een paar keer zijn moeder, Ethel.

‘Lieve hemel, wat moet ik tegen haar zeggen?’

‘Voorlopig niets. Wij nemen contact op met de familie. Hebt u zelf iemand om mee te praten?’

‘Ik ben weduwe, maar ik red me wel,’ zei ze, en na nog een paar vragen nam hij afscheid van haar en wandelde hij naar het politiebureau aan Green Lane, langs de lommerrijke tuinen in de wijk, en even later hield het op met regenen.

Het was fijn dat het even droog was. Hij kon zich niet herinneren dat het ooit zo lang had geregend, dag in dag uit, en hij stapte de hele tijd in plassen. Uit een raam hoorde hij Doris Day komen: ‘*So I told a friendly star. The way that dreamers often do.*’ Het liedje had het hele voorjaar hoog op de hitlijsten gestaan en hij neuriede mee – hij had de film *Calamity Jane* gezien, waar het liedje uit kwam – maar de muziek stierf weg naarmate hij verder liep. Hij keek naar de lucht. Er trokken grijze flarden over. Hij nam in gedachten nog eens door wat hij in het huis had gezien en vroeg

zich af wat er, behalve het ontbreken van een afscheidsbrief, op zou duiden dat het geen zelfmoord was. Hij kon niet veel bedenken. Maar hij concentreerde zich er ook niet lang op. Hij dwaalde af en het duurde niet lang of het enige wat er in zijn gedachten nog over was van de zaak was een vaag gevoel van onbehagen. De kwestie zou eigenlijk een stimulans voor zijn werk moeten zijn, maar ze ontglipte hem in zijn contourloze somberheid en enkel de wiskundige berekeningen dansten nog door zijn bewustzijn, als rusteloze flarden van een betere wereld.

Leonard Corell was achtentwintig, jong genoeg om de oorlog net gemist te hebben, maar al oud genoeg om het gevoel te hebben dat het leven aan hem voorbijging. Hij was de uniformdienst op ongewoon jonge leeftijd ontstegen en overgeplaatst naar de recherche van Wilmslow. Dat was wel een snelle carrière voor een politiemann, maar niet wat hij van de wereld had verwacht, niet alleen op grond van de sociale klasse waarin hij was geboren en waaruit hij was weggezaakt, maar vooral omdat hij een studiebol was. Ook hij was een jongen geweest met gevoel voor cijfers.

Hij was geboren in West End in Londen. Maar al bij de Beurskrach van 1929 had zijn familie de eerste grote klap gekregen. Zijn vader, een intellectueel die zijdelings behoorde tot de Bloomsburygroep, wist nog lang de schijn op te houden, waardoor hij dubbel zoveel schade veroorzaakte. Niet alleen stroomde het geld het huis nog sneller uit omdat zijn vader deed alsof de ramp niet had plaatsgevonden, met zijn façade van breedsprakigheid en luister overtuigde hij zijn zoon er ook van dat hun gezin bijzonder was, uitverkoren, en dat Leonard kon worden wat hij wilde. Maar het waren loze beloften. De wereld en de mogelijkheden schrompelden ineen, en het enige wat hem uiteindelijk restte, was het gevoel dat hij ertussen was genomen. Soms beschouwde Corell zijn jeugd als een land dat hem stukje bij beetje was afgepakt. Zijn kinderjaren leken hem een heel concrete reis naar de eenzaamheid: de bedienden verlieten hen een voor een, en tegen de tijd dat ze naar Southport verhuisden, was hij nog maar alleen met zijn ouders. Ook zijn vader en moeder zouden hem echter, allebei op hun eigen manier, achterlaten. Alles werd hem

afgenomen. Natuurlijk zou het een versimpeling zijn om zijn situatie helemaal aan externe omstandigheden te wijten. Dat zou zo'n romantisering zijn waar hij zich vaak aan overgaf, een veel te sentimentele kijk op een leven waarin zich wel degelijk kansen hadden voorgedaan, maar waarin hij veel te vaak in zelfmedelijden en berusting was gevlucht. Maar de wereld had hem een behoorlijke portie klappen en tragedies toebedeeld, en hij vond zelf ook wel dat dat zijn persoonlijkheid in de loop der jaren had beschadigd of beknut. Wanneer hij zijn leven zo nu en dan als het ware van een afstandje bekeek, kon hij het niet rijmen met het beeld dat hij nu van zichzelf had, en het gebeurde wel dat hij niet kon bevatten dat hij werkelijk de man was die daar door de straten van Wilmslow liep.

Het verbaasde hem dat er zoveel haast werd gemaakt met het onderzoek. Iemand van de politieleiding in Chester besloot dat er nog diezelfde avond een eerste obductie moest plaatsvinden en dat Corell daarbij aanwezig moest zijn. Later zou hij daar slechts vage herinneringen aan bewaren. Hij had een uitgesproken hekel aan obducties en wendde zijn blik meestal af, maar dat hielp niet veel. Het geluid van het mes, de schemering buiten, de stank van bittere amandelen die zelfs uit de ingewanden opsteeg, het drong allemaal duidelijk tot hem door. Och hemel, wat een vreselijk werk! Terwijl dokter Charles Bird 'Vergiftiging, heel duidelijk vergiftiging' mompelde, droomde Corell van kleuren, van mooie blauwe kleuren waarmee hij zijn innerlijke angst overschilderde, en luisterde hij nauwelijks naar de vragen van de patholoog-anatoom. Hij antwoordde met ja of nee op vragen die meer uitleg vergden, en misschien was dat de reden waarom de dokter het huis met eigen ogen wilde zien. Corell moest hem begeleiden, en eerst dacht hij: nooit van mijn leven, ik heb daar genoeg gezien. Maar hij veranderde algauw van gedachten. Hij mocht Bird niet. Het was een arrogante kwal.

De dokter babbelde heel aimabel, maar tussen de regels door en met kleine gebaartjes maakte hij duidelijk dat hij een man van eruditie en status was. Hij zag er walgelijk uit. Over zijn pupil-

len hing een waas, een soort slijk. Er was niemand met wie Corell hier minder graag zou hebben gelopen. Aan de andere kant had hij ook geen zin om naar huis te gaan, en het kon vast geen kwaad het huis nog een keer te zien, hoeveel demonen het ook in hem opriep. Zo kwam het dat hij opnieuw over de smalle trottoirs naar het huis aan de Adlington Road liep. De dokter praatte aan één stuk door, alsof hij helemaal was opgefleurd omdat hij ook in zijn vrije tijd een lijk mocht ontleden.

‘Heb ik al verteld dat mijn zoon medicijnen gaat studeren?’

‘Nee.’

‘U hebt niet zo’n zin in praten vandaag, agent?’

‘Misschien niet.’

‘Maar u hebt toch wel belangstelling voor hemelverschijnselen? U hebt vast wel gehoord dat er een totale zonsverduistering komt.’

‘Ik geloof het wel.’

‘Dat wordt spannend, hè?’

‘Ik weet het niet. Het is toch nogal snel voorbij?’

‘Een orgasme gaat ook snel, maar daar beleeft de mensheid toch ook veel plezier aan,’ zei de dokter, en hij lachte op een vreselijke manier, maar Corell ging er niet op in; hij trok zich in zichzelf terug terwijl de dokter een of andere theorie ontvouwde over de zonsverduistering en het menselijk oog, waarna hij overging op de rantsoenering, waaraan de komende zomer een eind zou komen: ‘Tijd om weer gulzig te worden.’

Corell walgde alleen al van de gedachte aan Charles Bird die eten naar binnen schrokte en hij keek zwijgend naar het trottoir – maar misschien stotterde hij toch een of ander antwoord, want de dokter reageerde met een onbegrijpelijk ‘Wie dan leeft, wie dan zorgt!’ In de verte was de wilg al te zien. Als richtpunt voldeed die heel goed. Aan Adlington Road hadden de huizen geen nummer maar een naam, en toen Corell door het hek liep met het bordje waarop slordig HOLLYMEADE geschilderd was, keek hij nieuwsgierig naar het niet-afgemaakte tegelpad, alsof hij verwachtte dat het verder was gekomen in zijn tocht naar de deur, maar het lag er nog steeds als een in rook opgegaan spoor. Peinzend deed hij

de voordeur open met de sleutel die hij van de huishoudster had gekregen. In de hal snoof hij voorzichtig de geur op. Er was iets veranderd. Hij kon niet meteen zeggen wat maar begreep al gauw dat er iets opvallend afwezig was en hij beseftte dat de stank er nog wel duidelijk hing, maar niet meer zo scherp was.

‘Cyanide, beslist cyanide,’ mompelde de dokter als een trotse connaisseur terwijl hij enthousiast en met onhandige bewegingen de trap op liep.

Corell stond nog beneden en wilde het liefst omkeren. Het huis riep nog steeds vervelende gevoelens bij hem op, dus probeerde hij te vluchten in dezelfde ongepaste gedachten als de vorige keer, maar dat lukte niet en het zweet brak hem uit onder zijn overhemd. Toch ging hij natuurlijk naar boven en toen hij in de slaapkamer kwam, ontspande hij zelfs. De kamer leek anders en zag er bijna onschuldig uit met dat onconventionele allegaartje. De lakens en de deken lagen nonchalant in een hoopje op het bed, alsof er niets ergers was gebeurd dan dat er iemand was opgestaan zonder het bed op te maken.

‘En dit is de appel waar u het over had?’

De dokter stond over het fruit gebogen en prikte met een lucifer in een van de bruine bijtplekken.

‘De appel diende waarschijnlijk om de bittere smaak weg te nemen,’ vervolgde hij.

‘Het zal Mr Turing toch niet om de smaak te doen zijn geweest,’ zei Corell.

‘De mens probeert zijn lijden altijd te beperken.’

‘Waarom dan juist een appel?’ Corell begreep niet goed wat hij wilde zeggen, maar hij had de onbedwingbare neiging de dokter tegen te spreken.

‘Hoe bedoelt u, agent?’

‘Misschien heeft de appel betekenis.’

‘Een symbolische betekenis?’

‘Misschien zelfs dat wel.’

‘Min of meer Bijbels? Als een soort zondeval?’

Corell mompelde, zonder precies te weten wat hij bedoelde: ‘*Paradise Lost.*’

‘O, u verwijst naar Milton,’ riep de dokter met onmiskenbare superioriteit uit, en Corell dacht ‘barst’, maar hij zei niets.

De titel van Miltons meesterwerk kennen was niet iets om erg prat op te gaan en alleen al de gedachte dat hij zijn minderwaardigheid had geprobeerd te compenseren met een aanval van educatief snobisme vervulde hem met schaamte. Zonder nog een woord te zeggen liep hij de gang in, linksaf, naar de kamer waar hij de fles met cyaankali had gevonden. Bij het raam stond een bureau met een groenfluwelen vloeiblاد erop. Het was een mooi meubelstuk. Mooie bureaus riepen altijd een verlangen in hem op en hij streek met zijn hand over de goudkleurige sleutelgaten. Toen hij het schrijfblok pakte dat hij eerder ook had bekeken en met zijn wijsvinger van links naar rechts een berekening volgde, leken de cijfers ‘Kom, los ons op’ te fluisteren, en hij herinnerde zich wat een leraar op Marlborough College eens tegen hem had gezegd: ‘Je bent snel van begrip, Leonard. Reken je wel?’

‘Nee, meneer, ik z*í* het.’

Vroeger zag hij het. Nu begreep hij enkel het eerste deel van de vergelijking en dat irriteerde hem. Verbaasd keek hij de kamer rond. Eigenlijk was er niets overdreven raars of ongewoons aan, maar op dit moment leek het hele huis hem een raadsel dat opgelost moest worden, en hoewel hij besepte dat het vooral zijsporen waren, interessant voor biografen of psychologen maar niet van belang voor het politieonderzoek, was hij toch gefascineerd door het geheel.

Overall leken dingen aan de gang te zijn geweest: experimenten, notities, berekeningen, alsof het leven midden in een stap was afgebroken. De man die hier had gewoond had misschien genoeg van het leven, maar het was nog maar kortgeleden dat hij er volledig in was opgegaan. Dat was op zichzelf misschien niet zo vreemd; per slot van rekening leven we allemaal totdat we sterven. Maar als het zelfmoord was, was de werkwijze dan niet wat ingewikkeld? Als hij zichzelf van het leven wilde beroven, waarom had hij dan niet gewoon een slok uit de giffles genomen en de geest gegeven? Maar nee, hij had een hele procedure op gang gebracht met een pruttelende ketel, elektriciteitsnoe-

ren vanaf het plafond en een halve appel. Zou hij daar soms iets mee willen zeggen? Die vervloekte Bird kon hem de boom in, en plotseling door nieuwsgierigheid bevangen doorzocht Corell de bureauladen.

Dat hoorde bij zijn werk, maar hij vond het geen prettig idee, vooral niet omdat hij de dokter hoorde rondlopen. Net op dat moment vond hij in de linksonderste la iets wat de eigenaar kennelijk verborgen had willen houden: een medaille: een zilveren kruis met een rode, emailen ring in het midden met de inscriptie *For God and the Empire*, op een fluwelen kussentje. Waar had Mr Turing die voor gekregen? Het was geen sportprijs, dat was wel duidelijk. Deze was mooier, misschien een oorlogs onderscheiding. Corell woog de medaille even op zijn hand en fantaseerde dat die aan h m was toegekend voor een of andere bijzondere prestatie, maar hoewel hij normaal gesproken in een mum van tijd heldendaden kon verzinnen, kon hij er nu geen bedenken, en beschaamd legde hij de medaille terug. Hij ging door met zoeken. Overal in de laden lagen documenten en prullen: een paar zandkleurige stenen, een hoekmeter, rekenlinialen, een bruin zakmes. Rechtsboven, onder een envelop van de atletiekclub Walton, vond hij een paar handgeschreven velletjes, een brief aan iemand die Robin heette, en zonder te begrijpen waarom stopte hij die in zijn binnenzak, waarna hij de overloop op liep. Daar was ook dokter Bird, die er tegelijkertijd misselijk en plechtig uitzag. De dokter had een flesje gif in zijn hand.

‘Cyanidevergiftiging als bewuste daad. Dat is mijn voorlopige conclusie, maar dat had u inmiddels ook wel bedacht,’ zei hij.

‘Ik heb niets bedacht. Ik probeer niet zo snel conclusies te trekken,’ antwoordde Corell.

‘Dat staat u te prijzen, natuurlijk. Maar langzaam zijn is niet altijd een deugd. En nu gaan we hier weg; ik doe een moord voor een glas sherry,’ zei de dokter, en ze liepen de trap af en gingen naar buiten in het licht van de straatlantaarn.

Bij het hek tussen de varens en de braamstruiken zeiden ze elkaar gedag, en Corell liep weg. Hij hoopte dat hij Block tegen zou komen, die hij op pad had gestuurd om buurtonderzoek te doen.

Maar het was al te laat. Er was niemand meer op straat. De enige geluiden kwamen van de regen en een hond die jankte. Hij ging steeds sneller lopen en bij Wilmslow Park begon hij te rennen, alsof hij niet snel genoeg thuis kon komen.

4

Leonard Corell sliep niet goed. Hij was gewend aan slapeloosheid, maar zelfs nachten kennen hun gradaties van slechtheid en deze behoorde tot de ellendigste, niet omdat hij wakker lag, maar omdat hij verkeerde gedachten had en omdat hij om vijf uur in de ochtend rechtop in bed ging zitten en in paniek naar adem hapte, alsof de cyanide nu in zijn flat was binnengedrongen. Het raam stond echter open en er hing enkel een vage geur van regen en sering.

Toen hij opstond en zag dat de zon scheen, leefde hij een beetje op, zonder dat hij nu meteen vrolijk werd. Zijn huis was rommelig en onpersoonlijk. Aan de muren hing niet één schilderij, alleen een vale reproductie van Gauguins *Te Rerioa*. Het enige wat de flat überhaupt een beetje karakter gaf, waren een bruinleren bank die midden in de kamer stond en een witte, gerepareerde Queen Annestoel. Op het nachtkastje stond een nieuwe radio, een Philips Sirius. Hij luisterde om zeven of acht uur altijd naar het BBC-nieuws terwijl hij theezette, brood roosterde en tomaten en bloedworst bakte. Maar vandaag sloeg hij het ontbijt over en ging hij meteen weg. Op de straten en stoepen lagen plassen. De bomen en struiken waren zwaar van de regen. Lange tijd liep hij de verkeerde kant op, in de richting van de rivier de Bollin, naar Hollies Farm, waar Gregory, de zwakzinnige arbeider, naar hem zwaaide. Hij kwam laat op het bureau, nog steeds in een somber humeur, maar nu met het gevoel dat het wel zou gaan.

Het politiebureau was gevestigd in een rood bakstenen gebouw aan Green Lane op een lelijk terrein. Het lag vlak bij de hoofdstraat, maar toch op slechts enkele kilometers afstand van de

luchthaven van Manchester, en van het lawaai daarvan hadden ze allemaal last. Corell ging naar binnen en liep langs de receptie met die wirwar van formulieren en de telefoniste, die aan de oude Dover-centrale zat. Hij groette de dienstdoende brigadier kort en liep de trap op naar de kleine rechercheafdeling, waarvan Sandford het hoofd was en waar Corell en nog drie andere agenten werkten. Aan de muren hingen een paar affiches van gezochte en vermiste personen en verder een heleboel onnodige informatie over ziekten en parasieten, onder andere een of andere nieuwe flauwekul over een kever die aardappelziekte veroorzaakte. Kenny Anderson zat, door zijn kapstok gedeeltelijk aan het oog ontrokken, aan zijn bureau, en in het archief verderop zat Gladwin vermoedelijk zijn pijpje te roken.

‘Eindelijk is die vervloekte regen gestopt.’

‘Ik geloof het pas als ik het zie,’ zei Corell, en hij probeerde met zijn blik duidelijk te maken dat het gesprek hiermee was afgelopen.

Kenny Anderson was ongeveer vijftien jaar ouder en behoorlijk door het leven toegetakeld, en hoewel hij meestal heel aardig deed, had hij een onredelijkheid in zijn karakter waar Corell niet goed tegen kon, vooral niet ’s morgens, als hij ruimte nodig had voor zichzelf. Hij had er al heel lang last van dat hij dingen maar traag en moeizaam aan kon pakken, en voordat hij iets zinnigs tot stand kon brengen, zat hij gewoonlijk een tijd in *The Manchester Guardian* en de *Wilmslow Express* te lezen.

Er stond geen woord in over het overlijden van Alan Turing en dat was misschien niet zo gek. De journalisten hadden het nieuws waarschijnlijk nog maar net binnen. Maar over de regen stond er een heleboel in, onder andere over overstromingen in Hammersmith en Stapenhill. En verder over een cricketwedstrijd in Leeds met 42.000 betalende toeschouwers, die de organisatie had moeten afgelasten. Op de pagina daarnaast las hij over het einde van de rantsoenering, waar de patholoog-anatoom het over had gehad. Vanaf 4 juli zouden de Engelsen ook weer vlees en boter in onbeperkte hoeveelheden kunnen kopen. Niet dat dat hem veel kon schelen. Met zijn 670 pond per jaar

kon hij zich geen verspilling veroorloven, en haast nijdig bladerde hij door naar de sportpagina's. Een Australiër genaamd Landy had een dag eerder in Stockholm geprobeerd het nieuwe droomrecord van Bannister op de mijl te verbeteren, en Corell verzonk in dagdromen. Slechts vaag drong het tot hem door dat Kenny Anderson iets zei. Hij deed echt zijn best om niet te luisteren.

'Hallo, Corell, hier Anderson.'

'Wat is er?'

Hij draaide zich met tegenzin om, en Andersons adem kwam hem in een walm van alcohol, tabak en pepermunt tegemoet.

'Ik hoorde dat die flikker dood is.'

'Wie?'

'Was jij daar gisteren niet?'

'Waar heb je het over?'

'Die man op Adlington Road.'

'O ja, daar was ik,' zei Corell, en er ging een hele stroom aan losse associaties en gedachten door zijn hoofd.

'Zelfmoord?'

'Daar lijkt het op.'

'Hoe?'

'Hij had een hele ketel cyaankali gebrouwen. Het stonk afschuwelijk.'

'Hij kon de schande zeker niet meer aan. Want het was toch een heel pijnlijke geschiedenis, nietwaar?'

'Ja,' zei Corell, alsof hij het wist. 'Heel pijnlijk.'

'Begrijp jij nou dat hij alles maar gewoon bekende?'

'Ik heb me nog niet zo goed ingelezen. Wat weet jij ervan?' vroeg hij, en hoewel hij nog steeds slechts een vaag idee had van waar Kenny het over had, begreep hij nu waarom de naam van de dode hem bekend was voorgekomen.

De man was een veroordeelde homofiel, en daarvan waren er de laatste tijd nogal veel. Toen Corell vlak na de oorlog bij de B-divisie van de politie in Manchester begon, had hij zich er niet zo druk om gemaakt. Pas na de spionageaffaire van 1951, toen die Burgess, die hopeloze nicht, en die ander, op wiens naam Corell

nu niet kon komen, naar de Sovjet-Unie waren gevlucht, werd er meer systematisch jacht gemaakt op homo's. Opeens was dat belangrijk, uit het oogpunt van vaderlandsliefde of zo.

'Er valt niet veel te lezen,' antwoordde Kenny.

'Hoe bedoel je?'

'Gewoon een pederast die zich vergaloppeerd heeft. Een heel typerend geval. Niet zo'n slimmerik, blijkbaar.'

'Hij was wiskundige.'

'Dat zegt nog niks.'

'Hij schijnt ook een of andere medaille te hebben gekregen voor zijn verdiensten in de oorlog.'

'Die heeft bijna elk onbenul gehad.'

'Jij ook?'

'Hou op!'

'Ken jij zijn verhaal?'

'Niet tot in detail,' vervolgde Kenny een beetje stuurs in zijn blattende Midlands-dialect. Toch trok hij zijn stoel dicht naar Corell toe, en zijn gezicht kreeg een wellustige uitdrukking. Zijn lippen vol kloofjes gingen uit elkaar, zoals altijd wanneer hij meende dat hij iets amusants te zeggen had, en Corell draaide discreet zijn hoofd af om zijn slechte adem niet te hoeven ruiken.

'Het begon met een inbraak daar aan Adlington Road,' begon Anderson. 'Een volkomen mislukte inbraak. Er was alleen wat rotzooi gestolen, vismessen en een halflege fles, dat soort dingen. Niet erg de moeite waard. Maar die flikker vond dat er recht moest geschieden, dus hij kwam bij ons.'

'Wie heeft de aangifte opgenomen?'

'Brown, geloof ik, van de uniformdienst. Die nicht meende te weten wie er had ingebroken. Hij verdacht zijn minnaar ervan, een of andere arme drommel die hij op Oxford Road had opgepikt.'

'Een crimineel?'

'Een gelukzoeker die zich onder de brug te koop aanbood. Maar die nicht, hoe heette hij ook alweer ...'

'Alan Turing,' merkte Corell op.

'Die Turing was stom genoeg om zijn vermoedens uit te spre-

ken, al zei hij natuurlijk niet alles. Hij zei niet dat die knaap zijn homovriendje was, maar kwam met een of ander verzinsel dat zo doorzichtig was dat onze collega's in Manchester het meteen doorhadden.'

'En toen?'

'Die inbraak kon die collega's natuurlijk niet schelen. Ze concentreerden zich erop Turing te grijpen, en stom als die was, bekende hij alles algauw. Nogal oneervol, lijkt me,' zei Kenny met een scheef lachje.

'Hoe bedoel je?'

'Om naar ons toe te komen en te denken dat wij hem zullen helpen een dief te vangen en dan zelf in de gevangenis aan Dean Row te eindigen.'

'Kreeg hij gevangenisstraf?'

'Daar ging hij in elk geval regelrecht heen, en sindsdien is er niet veel meer van hem vernomen. Tot nu toe dan. Hij hield zich zeker schuil en schaamde zich,' vervolgde Kenny.

'Gisteren kreeg ik het idee dat hij gek was geweest of zo.'

'Verbaast me niks. Een verdomd pervers type, dat staat vast.'

'Dat vraag ik me af,' zei Corell aarzelend.

'En je zegt net dat hij gek was.'

'Jawel ...'

Hij begreep dat dat een tegenstelling leek. Al sinds zijn jaren op Marlborough College had hij elke gedachte aan homo's vermeden en het woord 'pervers' had hij ongetwijfeld zelf ook voor de dode kunnen gebruiken, maar hij had zo'n minachting voor Kenny Anderson dat hij er een hekel aan had om het met hem eens te zijn, en misschien was hij ook beledigd. Hij vond dat zijn collega niet het recht had zich over Turings geestesgesteldheid uit te spreken. Kenny was niet in dat huis geweest, had de wiskundige niet in zijn pyjama op zijn rug zien liggen en had niet de doordringende geur van bittere amandelen in zijn neus gekregen. Bovendien was hij slecht in het beschrijven van mensen. Bij hem veranderde alles in iets logs en simpels, en je kon zeggen wat je wilde, maar de wiskundige berekeningen van Turing gingen Kenny's bevattingsvermogen verre te boven.

‘Je bedoelt dat een goede rechercheur niet bevooroordeeld mag zijn.’

‘Zoiets.’

‘Ik dacht dat we gewoon maar wat zaten te praten.’

‘Ja, dat is wel zo,’ gaf Corell toe. ‘Dus die Turing had contact met criminelen?’

‘Dat moet haast wel als je praktiserend homofiel bent.’

‘Natuurlijk. Ik dacht alleen ...’

‘Nou?’

‘Dat het iets kon zijn om nader te bekijken.’

‘Beslist. Niemand is blijer dan ik als er een spannende moord is, besteld door de onderwereld, maar zeker is wel dat die man alle reden had om een eind aan zijn leven te maken. Er was niemand in zijn omgeving die niet wist wat hij had gedaan. De mensen moeten dag in dag uit achter zijn rug hebben lopen roddelen.’

‘Vast wel.’

‘Had ik al gezegd dat Ross je wil spreken?’

‘Wat wil hij?’

‘Wat hij altijd wil! Ergens over zaniken!’

‘De idioot,’ mompelde Corell.

‘Kater?’

Corell ging er niet op in, en niet alleen omdat hij genoeg had van het gesprek en het woordgebruik. Hij wist het niet. Hij was zo moe dat hij niet eens begreep wat er met hem aan de hand was, en het duurde even voordat het tot hem doordrong dat hij de dag ervoor nuchter was gebleven. Met een air van vastbeslotenheid legde hij de ochtendkranten weg en stond hij op om te halen wat ze over Turing hadden. Hij kwam niet ver. Alec Block kwam binnen, en het was niet bepaald een sterke entree. Kenny Anderson zuchtte diep, zij het niet per se om Block. Het kon evengoed zijn om het leven in het algemeen. Block liet zich echter gepikeerd op een stoel vallen, en Corell kreeg zin om iets aardigs te zeggen. Maar hij kwam er niet toe, dus liep hij naar Block en zei, zonder zelfs maar goedemorgen te zeggen: ‘Wat heb je gisteren gevonden?’

‘Ik heb een rapport op je bureau gelegd. Je was er vanmorgen niet.’